

Гаркуша О.О.

Національний університет харчових технологій, м. Київ

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРЕНТ-ТЕХНОЛОГІЙ «БЛОГ» В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ Нині людство знаходиться на рівні бурхливого науково-технічного прогресу. Ця епоха не має аналогів в попередні часи. Для створення та введення якоїсь інновації в минулому знадобилися б століття. Технології сьогодення значно пришвидшили даний процес. Вони поступово впроваджуються в усі сфери науки, тим самим пришвидшуючи темп прогресу.

Маємо й приклади використання новітніх технологій в сфері навчання. Все більше студенти надають перевагу електронним книгам замість паперових, пошуку інформації в інтернеті замість відвідування бібліотек. Все частіше комунікація проходить в межах віртуальної реальності. Без сумніву, даний аспект має негативні сторони, але позитивними є можливість отримувати більше інформації, ділитися безцінним позитивним досвідом з науковцями з інших країн та переймати їх надбання зберігаючи при цьому свій власний час.

Відомо, що кількість аудиторних занять не дає змогу приділити достатню увагу всім етапам роботи з вивчення та опрацювання матеріалу окремої дисципліни. Більшість інформації студенти повинні опанувати самостійно. Одним зі шляхів для вирішення даної суперечності є збагачення змісту курсу новітніми Інтернет-технологіями, залучення студентів до використання веб-ресурсів, розвинення так званої «digital literacies» або мовленнєвої грамотності з метою розширення знань з обраної ними спеціальності.

Мета даної статті розглянути особливості використання нової інтернет-технології «блог» в межах освітньої діяльності студентів та викладацької діяльності викладачів.

Блогосфера, термін запропонований Б. Греет в 1999 році, як основний комунікативний простір стала об'єктом дослідження науковців різних галузей. Нині вона все частіше порушується в працях та наукових здобутках як вітчизняних, так й зарубіжних вчених, таких як Є. Г. Азімов, Є. С. Полат, Дж. Уільямс, П. Нейшеу, Дж. Гармер, Б. Блекстоун, Дж. Спірі, Г. О. Козлакової, В. Ф. Заболотного, Б.В. Павлюка, Дж. Джейкобс, С. Глогофф, Е. Макінтош, тощо. За основу даного дослідження були взяті матеріали конференцій, статті та наукові доробки авторів з даної теми, інтернет-ресурси.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ У сучасному світі інтернет вже не є чимось неймовірним, сенсаційним. З появою всесвітньої павутини в щоденний словник звичайного користувача додалися нові слова: е-мейл, смайл, твіти, касти, чати, лайки, сайти, блоги, тощо. Список продовжує поповнюватися. З кожним днем зростає кількість веб-сторінок, змінюється їх контент, розширюється діапазон користувачів.

Нині широковідомими є технології веб 2.0. Стрімко розвиваючись в мережі Інтернет вони відкривають цілу низку педагогічних засобів для пошуку та аналізу інформації, проведення досліджень, візуального представлення результатів роботи. Для викладача, в свою чергу, поява великої кількості он-лайн підручників, аудіо та відео матеріалів, що є відкритими та безкоштовними, дає змогу створювати креативні, інтерактивні заняття. Крім того з'являється можливість самостійно обирати мережевий контент й наповнювати його згідно до вимог окремої дисципліни.

Серед сучасної молоді все більшої популярності набуває тенденція продивлятися матеріали блогів, залишати «коменти», ділитися своїм досвідом за допомогою писемного тексту. За даними Яндекс на 2011 рік українські користувачі Інтернету зареєстрували 1,1 млн. блогів, що означає зростання на 57% в порівнянні з попереднім роком. За дослідженнями Yahoo на 2013 рік 6.7 млн. користувачів мають свої власні блоги на

спеціальних платформах, в той час коли 12 млн. використовують з цією метою соціальні мережі.

Як зазначає О. Матковська, популярність блогів зумовлена «демократичністю та інтерактивністю, різноманітністю тематики та стилю, свободою висловлювання та застосування мовних засобів, а також широкою відкритістю і доступністю» [6]

Ведення блогів є нині однією з передових технологій використання інтернету в сфері навчання. Для більш точного розуміння поняття блог, доцільним є розглянути його відмінності від звичайного сайту, або точніше кажучи, його особливості.

Обидва поняття об'єднує англійське походження. Website та weblog мають спільну частину web, що означає їх направленість на використання в мережі інтернет. Однак поняття сайт ширше.

Сайт (англ. website – «місце в інтернеті») - сукупність веб-сторінок або подібної за змістом інформації, яка зберігається в певному місці в інтернеті, тобто під однією адресою й доступна для широкого користування.

Блог, в свою чергу, є різновидом сайту, (англ. blog, від weblog - «мережевий журнал чи щоденник подій») - це персональний веб-сайт, головний зміст якого - записи, зображення чи мультимедіа, що регулярно додаються, оновлюються їх авторами. [2]

Перші блоги з'явилися у 1997 році, а саме поняття вперше було запропоновано Д. Барджером у 1999 році. [4] Скорочення blog використала компанія Pyra Labs, що відкрила перший блог-портал blogger.com, який є популярним серед користувачів сьогодні.

Головною особливістю блогів, за Е. Макінтош, є розмовний, невимушений стиль. [4] Багато дослідників називають мову блогів усно-писемною, що особливо є характерним для коментарів.

Ведення блогів або «блогування» є своєрідною альтернативою ведення щоденника, де автор розповідає свої власні думки, погляди на певні речі, ділиться досвідом. У веденні блогу прослідковується ідея «я – всім», «всі – мені». Як зазначає В.П. Кондакова даний принцип дозволяє «формуєвати вміння вести дискусію, розвивати емпатію, вдосконалювати навички писемного мовлення різних стилів.» [4]

Р. Блад відносить до основних особливостей блогу їх часте поновлення, велику кількість гіперпосилань, високу інтерактивність. Проте на відміну від сайтів, в блогах застаріла інформація залишається в архівах, в той час коли на сайтах попередньо додана інформація частіш за все видаляється.

Головним атрибутом є реагування на «feedbacks» або коментарі, які залишають «followers» або читачі блогу, готовність обговорювати свої записи зі сторонніми людьми, отримувати критику та побажання. Блоги виконують комунікативну функцію, що відображається у постійному підтриманні зв'язку між авторами й читачами блогу.

Залежно від контенту блоги поділяються на текстоблоги, фото-, аудіо-, відеоблоги та подкасти. Кемпбел виділяє три види навчальних блогів, що різняться за авторами: блог викладача (the tutor blog), блог окремого студента чи малої студентської групи (the learner blog) та колективний блог (the class blog). [10]

Блог викладача – це безкоштовний програмний ресурс, який представляє собою освітній простір, роздуми щодо педагогічного процесу, наукового пошуку та навчального досвіду. У власному блозі педагог має змогу освітлювати пройдений матеріал, або матеріал для додаткового самостійного опрацювання, подавати окремі посилання на файли мультимедіа з роз'ясненнями.

Подана інформація може бути адресована не тільки студентам, а й іншим викладачам і навіть батькам студентів і може бути використана як для навчання, так і для саморозвитку. Крім того кожен з читачів матиме можливість коментувати записи, задавати питання та отримувати відповіді.

Кемпбел виділяє такі переваги ведення блогу викладачем на прикладі застосування даної технології при вивченні іноземної мови:

1. Студент завжди має дієву практику читання. Читання текстів запропонованих іншими авторами, частіш за все не дають того ж самого результату, як читання текстів підібраних окремим викладачем згідно до рівня й навичок студента або групи. Крім того, викладач має змогу поступово вводити нову лексику й пристосовувати її до рідної мови студентів. Тобто особливість ведення блогу виражається в можливості підлаштовувати, оформлювати його контент до вимог самої дисципліни, до рівня студентів, власних вподобань.
2. Завдяки блогу викладач має змогу долучити студентів до пошукової діяльності, спрямувати їх на якісні сайти, дати посилання на корисні мережеві ресурси.
3. На блозі викладач отримуватиме коментарі від студентів, тим самим має змогу залучати їх до ведення дискусій, діалогів, задавати питання, загадки, ставити провокаційні питання для подальшого обговорення, тощо. Таким чином виникає можливість підтримувати контакт зі студентами, тренувати їх мовлення, читання, розвивати увагу.
4. На блозі викладача може бути розміщена й додаткова інформація (оголошення, розклад занять, домашнє завдання, завдання на канікули, розклад олімпіад, семінарів, конференцій, а також їх результати, фото та відео з урочистих подій, тощо)
5. Може бути поданий список посилань на інші інтернет-ресурси.

Блог студента та блог малої групи – це проект, у процесі створення якого студенти формують власні стрічки новин з певної теми у хронологічному порядку.

Перевагами даного види блогу є можливість студентів практикуватися в письмі, висвітленні власної інформації, розвивати відчуття власності, причетності, а також демонструвати знайомство з етичними нормами та правилами.

Завдяки відкритості блогів, можливим є корегування виставленої інформації студентами старших курсів, викладачами чи експертами з обраної теми, при чому як з закладу де навчається автор блогу, так й зацікавленими користувачами з усього світу.

В свою чергу, студенти можуть підписуватися на блоги інших авторів, додавати їх в список розсилки. Завдяки поширенню змісту блогу через підписку RSS, за допомогою якої читачі мають змогу отримувати повідомлення про оновлення в блогах на які вони підписані, викладач також може слідкувати за веденням блогів своїми студентами й вносити корективи, давати поради щодо змісту, вказувати на помилки.

Блоги надають можливість ділитися своїми надбаннями з іншими зацікавленими користувачами в он-лайн режимі, таким чином блоги розглядаються як засіб мобільного обміну даними.

Крім того, існує можливість закрити публікацію, а саме зробити доступним інформацію лише для обмеженої групи людей, додавши їх до кола розсилок, що може стати в нагоді під час проведення дискусій на обрані теми.

Блоги стимулюють інтерактивно-пошукову діяльність, прагнення зануритися глибше в світ вивчення нового. Окрім створення та успішного ведення власних блогів, студенти мають змогу коментувати інформацію в блогах своїх одногрупників, подавати ідеї, вказувати на недоліки та відмічати переваги. Таким чином дана задача сприятиме розвитку читання та детального аналізу письма, вміння знаходити помилки та уникати їх у власних записах, оцінювати роботу своїх «колег».

Більш того, коментування є дієвим способом пізнати краще один одного, ділитися ідеями та задумами, гармонійно вистроювати стосунки всередині колективу.

Колективні блоги – є спільним проектом всієї групи в межах якого є можливість ділитися ідеями щодо аудиторних обговорень, виконання домашнього завдання, проведення досліджень, а також зображеннями, відео та фотоматеріалами. [10]

На даний момент найбільш поширеними платформами для створення власних блогів є платформи LiveJournal.com, Blogger.com, Blog.net.ua та Blox.ua Вони пропонують звичайний

для блогів набір функцій: можливість писати власні публікації, їх коментування читачами, тощо. Є додаткові функції, більшість із яких доступні безкоштовно, але є і платний контент.

В 2009 році компанія «Майкрософт Україна» запустила соціальну мережу для педагогів «Партнерство в навчанні», метою якої є допомогти освітянам реалізувати свій потенціал повною мірою шляхом доступу до найсучасніших інформаційних технологій. Викладачі з різних регіонів отримали можливість обговорювати питання викладання, обмінюватися навчальними та методичними здобутками, дискутувати, ділитися досвідом, ресурсами та просто спілкуватися. [2]

Однак ведення блогів студентами має і свої недоліки. Перш за все вони пов'язані з залученням додаткових веб-ресурсів, що може бути проблематичним за наявності низької швидкості інтернету. Крім того, повноцінна комунікація студентів з викладачем потребує великої кількості позааудиторних годин з боку викладача. Також не всі студенти наразі є впевненими користувачами мережі Інтернет.

ВИСНОВКИ. Враховуючи все вищесказане можна зробити висновок, що незважаючи на деякі недоліки у веденні блогів викладачами та студентами, кількість переваг все ж перевищує. Блоги відкривають нові можливості у вивченні та практиці нової інформації, сприяють пошуковій роботі, залучують студентів до пізнавальної активності. Суттєвими перевагами у веденні блогів викладачами є можливість поділитися більшим обсягом інформації з зацікавленими студентами, краще проконтролювати їх роботу та проаналізувати результати, вказати на помилки та виправити їх через постійний доступ в мережі, сприяти розвитку особистості, спонукати до діалогу та самостійної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Глушок Л. М. Використання подкастів і блогів у процесі формування професійної компетентності майбутніх вчителів англійської мови [Електронний ресурс] / Л. М. Глушок – 2017. – Режим доступу: <https://naub.oa.edu.ua/2017/>
2. Голуб Т. В. Використання блогу як інноваційного методу формування професійної компетенції майбутнього вчителя французької мови засобами іншомовної комунікації [Електронний ресурс] / Т. В. Голуб – 2011. – Режим доступу: file:///D:/Nznuoaf_2011_19_60.pdf
3. Данилюк С.С. Подкаст як засіб формування професійної компетентності сучасних фахівців [Електронний ресурс] / С.С. Данилюк – 2014. – Режим доступу: file:///D:/Pfto_2014_34_24.pdf
4. Кондакова В. П. Використання інтернет-технології «блог» у навчанні іноземній мові у вищих технічних навчальних закладах [Електронний ресурс] / В.П. Кондакова– 2014. – Режим доступу: file:///D:/B8/Nzfn_2014_3_48.pdf
5. Лабудько С. П. Блог як сучасний засіб взаємодії вчителів [Електронний ресурс] / С. П. Лабудько – Режим доступу: <http://conf.vntu.edu.ua/eiron/2013/pdf/18.pdf>
6. Матковська О. Перспективи лінгвістичних досліджень блогів [Електронний ресурс] / О. Матковська – 2015. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/32521/1/31-128-131.pdf>
7. Пономарева Н. С. Використання блогів у навчанні інформатики майбутніх учителів математики [Електронний ресурс] / Н. С. Пономарева – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/11359/98.pdf>
8. Приходько А. М. Використання блог-технології у процесі викладання російської мови як іноземної [Електронний ресурс] / А.М. Приходько – 2013. – Режим доступу: <http://www-center.univer.kharkov.ua/vestnik/full/340.pdf>

9. П'янкoвська І. В. Ведення блогів для навчання іншомовної лексики (на матеріалі дисципліни «Словниковий запас» для студентів другого курсу спеціальності «Англійська мова і література») [Електронний ресурс] / І. В. П'янкoвська. – 2015. – Режим доступу: <https://naub.oa.edu.ua/2015/>
10. Campbell A.P. Weblogs for Use with ESL Classes [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://iteslj.org/Techniques/Campbell-Weblogs.html>
11. McIntosh, E. From learning logs to learning blogs. Scottish Centre for Information on Language Teaching and Research. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.scilt.org.uk/Portals/24/Library/slr/issues/13/SLR13_McIntosh.pdf